

orientation and value attitude to musical teaching profession. Successful fulfillment of performance music teacher depends on his willingness to be realized in performing activities favorable social and educational conditions and provides correlation of their goals with the needs of musical and pedagogical practices.

Piano teaching principles mentioned above could be the basis of experimental methods which contribute to the formation of future specialists in performing activities; used for the renewal and updating of the content of subjects performing instrumental orientation. Further scientific research requiring the integration of piano and theoretical-methodological training of students from China are already musically-pedagogical education in Ukraine.

Keywords: *adaptation, performing self-realization, performance activities, motivation, learning process, principles, students, teaching piano.*

УДК 378.013+784

Ло Чао

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИКИ НА ОСНОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРСОНІФІКАЦІЇ

У статті актуалізовано питання підвищення якості вокальної підготовки студентів, майбутніх учителів музики. Для цього обґрунтовано доцільність технології персоніфікації. Розкрито мету такої технології та спрямованість її дієвості на конкретні аспекти цілісного становлення майбутнього вчителя музичного мистецтва, зокрема його вокальної підготовки. До методичного забезпечення включено наукові підходи: культурологічний, психолого-історичний, аксеологічно-комунікативний, диспозиційно-ідентифікаційний, мистецько-персоналізований, герменевтичний. Розроблено та презентовано педагогічні умови, кожна з яких ґрунтується на спеціальних техніках.

Ключові слова: *персоніфікація, персоналізація, технологія персоніфікації, наукові підходи, педагогічні умови, вокальна підготовка, майбутні вчителі музики.*

Одним із наукових здобутків мистецької освіти є обґрунтування та запровадження у підготовку фахівців вищої кваліфікації мистецько-персоналізованого підходу. За визначенням О. Андрейко, його сутність становить сукупність науково-педагогічних уявлень щодо необхідності спонукання студентів до фахового самоусвідомлення і творчого самовираження на основі педагогічного забезпечення інтеграції індивідуально-духовної, соціальної та художньо-технологічної складових навчального процесу як основи їх мистецького самотворення [1, с.16]. Між тим, у теоретичних питаннях стосовно пошуку ефективних методик підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва порушуються питання застосування дещо схожого поняття – персоніфікації. Персоніфікація скоріше розглядається як метод, художній прийом, що передбачає процес перевтілення в різних героїв, тварин, природних сил тощо. Але таке ставлення не є вичерпним, оскільки, як справедливо стверджує М. Клевцова, поняття персоніфікації застосовується в різних галузях знань, зокрема у філософії, соціології, психології, менеджменті тощо [7]. Дослідниця пояснює це тим, що феномен персоніфікація є актуальним у двох аспектах: в аспекті суб'єктності особи, а також в аспекті проблеми свободи як умови виявлення її суб'єктної сутності [7].

У концепції М. Ілакавічус персоналізація та персоніфікація представлені у якості принципів освоєння виховного потенціалу ідеалів культури [5]. Таке бачення пояснюється тим, що персоніфікація є одним із засобів засвоєння традицій, оскільки останні неможна «передати» чи «отримати» [Там саме].

Зазначене спонукало до розгляду персоніфікації у якості технології, оскільки її інваріантність дозволяє гнучко впливати на процес становлення та творчого зростання особистості в декількох напрямках. У якості технології, персоніфікація застосовується з метою професійно-особистісного розвитку студентів у різних фахових напрямках. У нашому

дослідженні ми застосували технологію персоніфікації у вокальній підготовці майбутніх вчителів музичного мистецтва у культурологічному вимірі. Ця позиція ґрунтується на широкому контексті персоніфікації, що висвітлено у дослідженнях та працях М.Тимошенко, В.Суханцевої, а також в індивідуально-творчому, акмеологічному аспекті, що представлено у дослідженнях та працях О.Олексюк, О.Андрейко.

Сама по собі технологія не може існувати поза розробленим методичним забезпеченням. У залежності від фахового напрямку підготовки фахівців технологія персоніфікації набуває своїх інваріантів методичного забезпечення, що спрямоване на її реалізацію. Отже, орієнтуючись на технологію персоніфікації, варто визначити методичне забезпечення відповідно до вокальної підготовки майбутніх учителів музики.

У науковій літературі обґрунтовано і застосовуються принципи персоніфікації та персоналізації (О.Андрейко, М.Ілакавічус, М.Клевцова, О.Сімагіна). С.Ілакавічус, зокрема, обґрунтовує принцип персоніфікації як чинник застосування виховного потенціалу персоніфікованих ідеалів культури [5]. У цьому аспекті дослідниця спирається на смислове ядро традицій за схемою М.Захарченко: смислове ядро традиції (найважливіші життєві смисли), утворюючий пояс (ритуали, норативи), останній пояс містить взірці та моделі традиційних дій, мови, мислення [4]. Можна стверджувати, що останній пояс – це пояс ментальності, що сформована на традиціях.

Іншого ракурсу набуває технологія персоніфікації у дослідженні таких вчених, як-от: Н.В. Шаронова, В.А. Тарловский, Н.Ф. Хайрова [11]. Вони застосовують персоніфікацію під час поділу інформаційної бази даних на персоніфіковані зони. Для доведення своєї гіпотези дослідники застосовували математичний апарат кінцевих предикатів і, зокрема, методу компараторної ідентифікації, дозволяє автоматично розбивати область знань корпоративної інформаційної системи на персональні інформаційні зони [11].

Більш вживаною у науковому обігу є поняття персоналізації, що за концепцією дослідників кореспондується або доповнює індивідуально-особистісний підхід до розподілу завдань або під час формування певних навичок та умінь. Персоналізація навчання як фактор розвитку умінь самоосвітньої діяльності студентів представлено у дослідженні І.Н. Калошиної [6]; А.Г.Солонина обґрунтувала цілісну концепцію персоналізованого навчання, зміст якої розкрито в авторській монографії [10]; А.Братаніч вбачає можливість ефективного впливу персоналізації на комунікативну спрямованість вивчення іноземної мови.

У мистецькій освіті про феноменологію персоніфікації згадує О. Олексюк, застосовує персоналізацію у формуванні виконавської культури скрипалів О.Андрейко [1].

У більшості досліджень все ж такі робиться наголос на індивідуалізованому аспекті персоніфікації натомість, технологія персоніфікації у мистецькій освіті має включати ще і художньо-методичний аспект персоніфікації (як художній метод), а також її культуро творчий розвивальний потенціал.

Мета статті – розкрити ключові складники технології персоніфікації що стала методичним ресурсом вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Застосування технології персоніфікації у нашому дослідженні передбачала чітко сформульовану мету: підвищення якості вокальної підготовки майбутніх учителів музики шляхом розширення культурно-голографічної проєкції та поглиблення індивідуально-творчої проєкції – *self-сфери* особистості. Зазначена мета в межах технології персоніфікації досягається поєднанням цих двох проєкцій шляхом усвідомлення традицій і цінностей культурної епохи через заглиблення у світовідчуття та позицію «вокальної персони» (герою вокального твору) та співставлення її з власним світовідчуттям і ставленням до художньої ідеї твору персони виконавця (студента-вокаліста).

Оскільки основним компонентом вокальної підготовки, що під полягав впливу зазначеної технології був культурно-орієнтаційний, у якості основного генералізованого підходу було обрано *культурно-історичний підхід*. Він є різновидом культурологічного підходу. Культурологічний підхід є добре розроблений у науці та найчастіше застосований у дослідженнях з мистецької освіти. На це вказують праці і дослідження Г.Падалки,

О. Рудницької, О. Ростовського, Л. Шевнюк, О. Щолоковой та інших науковців. Але ми звертаємо увагу на історичний ракурс, оскільки в його обрії акцентована увага на історичні події, котрі згодом стали змістом багатьох творів вокального мистецтва. Такі події змінювали людину, і відповідно, змінювали культуру, яку вона творила. У мистецтві це позначалося на змінах стилів як відображенні світовідчуття. Таким чином, знакові історичні події є не лише предметом історії, але й і психології, оскільки вони впливають на світогляд людей, їх відчуття та ставлення до реалій. В історичному часі наслідки подій спостерігалися й на типових перетвореннях в людях тої або іншої епохи, того або іншого культурного діапазону. Мистецтво також ставало засобом відображення тих складних суспільних та ментальних перетворень.

Зазначене зумовило вибір *психолого-історичного підходу*. Методологічним підґрунтям у нашому дослідженні стала наукова концепція І.Г. Білявського [2]. Він створив наукову школу історичної психології, а його концепції характерно, за визначенням його учениці О. Яремчук, цілісне ставлення до «історичної особистості». Школа І. Г. Білявського, пише О.Яремчук, *апріорі* передбачає в якості свого об'єкта реальну цілісну людину, отже, по суті, реалізовує принцип цілісного підходу в психології. Такий ракурс відкриває широкі можливості для вивчення людини як активного, творчого суб'єкта, що втілює свої психологічні властивості в творіннях мистецтва, філософії, в політиці, науці, здійснюючи вчинки само перевершення [12, с. 288].

Доцільність застосування психолого-історичного підходу зумовлена ще й позиціями самого І.Білявського стосовно ролі мистецтва. О.Яремчук вказує на ці позиції щодо мистецтва, про котрі згадував науковець, а саме:

- Мистецтво є достовірним свідомством історичного часу, об'єктивує психічний розвиток людства; відтак при інтерпретації творів мистецтва треба виходити з його знаково-образної, символічної та міфологічної природи; така багатовимірність дозволяє залучати його у якості матеріалу для досліджень людської психіки як на чуттєвому рівні, так і на рефлексивному.

- Мистецтво як культурна об'єктивація психіки є найважливішою основою для психо-історичної реконструкції. У його декодуванні ключову роль відіграють процеси вчування, психорезонансу, діалогу з автором твору. На їх основі виникають рефлексія, емоційні переживання, уможлиблюється породження суб'єктивних смислів [12, с.285].

Оскільки у вокальній підготовці нами виокремлено ще два компоненти, котрі підпадають під ефективний вплив технології персоніфікації, а саме: індивідуально-ціннісний та творчо-рефлексивний компонент, для їх дослідження було обрано відповідні наукові підходи. До індивідуально-ціннісного компоненту – *аксіологічний*. Останній передбачав визначення ціннісного ставлення студентів до тих або інших явищ буття, реалій, що відображенні у вокальних творах. Через вибір репертуару, бажання ідентифікувати себе з образом героя, відчути духовний світ іншого виявляється сутність самої особистості.

Відомо, що мистецтву властива певна метафоричність та міфологічність взагалі. Через міфологію, у широкому значенні, здійснюється й персоніфікація як ототожнення себе з уявним героєм або природними істотами, тваринами, казковими героями тощо. Ось вибір того, з ким особа себе ототожнює, є показовим щодо її почуттів, світогляду, прагнень та мотивів. Стосовно природних істот, тварин та ін. персоніфікація скоріше носить умовно-креативний характер, він може бути поверховим, неглибоким, а лише виявлятися через зовнішні атрибути під час акторської гри.

Окрім того, аксіологічний підхід має й більш широке значення. Це пояснює О.Реброва, зокрема, вона пише, що аксіологія в педагогічному аспекті насамперед спрямована на порівняння різних культурних надбань. Йдеться про діалог культур, у надрах якого і кристалізуються ментальні цінності. Вони виникають у процесі об'єктивної взаємодії ментального простору соціуму та індивідуального менталітету особистості [9, с.79]. У такому контексті аксіологічний підхід доповнюється ще полікультурним, оскільки, згідно М. Бахтіна, В.Біблера, на ґрунті діалогу культур, в умовах їх зіставлення, можна зрозуміти зміст іншої культури. На педагогічний контекст цього положення звертає увагу С. Кулікова,

вважаючи аксіологічний підхід методом пізнання соціальних явищ, котрі ґрунтуються саме на діалозі культур [8].

Орієнтуючись на особливості аксіологічного підходу в контексті технології персоніфікації саме у мистецтві, що стає предметом діалогу культур, ми визначили науковий підхід як *аксіологічно-комунікативний*. Комунікативний контекст спрямований на визначення розуміння іншого в діалозі, між тим як аксіологічний визначає ступінь ціннісного ставлення до такого розуміння.

Відповідно до творчо-рефлексивного компоненту ми обрали *диспозиційно-ідентифікаційний та мистецько-персоналізований підходи*. Стосовно мистецько-персоналізованого підходу, то його ми повністю застосували згідно з концепцією О.Андрейко [1]. Зазначений підхід дослідниця розробила з огляду на специфіку формування виконавської культури скрипаля. Між тим, її позиції стосовно сутності мистецько-персоналізованого підходу ми вважаємо слушними у методичному забезпеченні технології персоніфікації. Зокрема, ми згодні з твердження О.Андрейко стосовно усвідомлення особливостей «...індивідуальних рис особистості (персональних диспозицій) виконавця, що надає *творчо-персоналізованого, суб'єктивно-лабільного характеру формування виконавської діяльності, в поєднанні з креативно-аксіологічним дискурсом змістової атрибутики стилю музичного твору*»[1, с.4]. Вважаємо таке пояснення слушним й для вокальної культури та підготовки у цілому.

Безумовно, зазначені підходи торкаються індивідуальної сфери особистості в її прагненні реалізувати усі свої особливості, творчий потенціал. Між тим, вони торкаються й фахової вокальної підготовки, оскільки враховують особливості темпераменту, можливості студента-вокаліста передати той чи інший образ з урахуванням унікальності власного вокального апарату, художньо-виконавського досвіду, артистизму тощо. Важливим тут стає технологія формування системи поведінкових диспозицій у залежності від типології образів героїв вокальних творів.

Диспозиційний підхід у науці представлений концепціями Г.Олпорта, Г.Айзенка, Р.Кеттела. У його основі закладено дві провідні ідеї: а) люди демонструють певну стабільність у своїх вчинках, думках і емоціях, незалежно від перебігу часу, подій і життєвого досвіду; б) основна ідея диспозиційного напрямку пов'язана з тією обставиною, що немає двох людей, повністю схожих між собою [3]. Отже, у контексті нашого дослідження ми враховували обидві ідеї: перша дозволяла визначити основні типові атрибути поведінки, риси характеру людей, схожих за типологією, що в мистецькій творчості позначено словом *амплуа*; друга визначала стабільні якості, риси характеру студента, котрі йому властиві і стають чинниками вибору його власного виконавського амплуа (певних вокально-виконавських диспозицій).

Враховуючи індивідуально-творчий характер вокального виконавства, необхідність акторських перевтілень, регуляційну роль особистісних виконавських інтенцій студента-вокаліста, ми поєднали диспозиційний підхід з ідентифікаційним. Ідентифікація себе як творчої особистості, що здатна передати той чи інший образ героя вокального твору виконує дві функції: функцію стимулювання адекватності самооцінки та рефлексію власних почуттів і ставлень щодо образу твору, котрій виконується. Ці функції дозволяють усвідомити диспозиції як свої, так і типових амплуа героїв вокальних творів.

Особливо це важливо для китайських студентів, що мають намір виконувати пекінську оперу. Де речі, пекінська опера сьогодні викладається в загальноосвітніх школах Китаю, отже вчитель має розучувати амплуа пекінської опери зі школярами. Між тим, студенти з Китаю під час навчання в університетах України не оволодівають тими навичками. Отже для них важливим є опанувати технологією вокального амплуа взагалі, щоб вже в Китаї застосувати опрацьовані уміння на матеріалі пекінської опери.

Важливим у нашому дослідженні також був герменевтичний підхід, котрий розроблений та актуалізований стосовно підготовки майбутніх учителів музики в працях О.Олексюк, Г.Падалки, О.Щолокової, С.Шипа. Стосовно вокальної підготовки розглянутий в дослідженнях Пан На, Чжана Яньфена та ін.

Зазначені наукові підходи зумовили розробку провідних для дослідження педагогічних умов. До кожної умови було розроблено спеціальні техніки, які відповідали технології персоніфікації. *Перша умова* – стимулювання зацікавленого ставлення до історичних, етно-ментальних, побутово-традиційних передумов еволюції вокального мистецтва через заглиблення в образи героїв вокальних творів. *Техніка* – занурення в часово-просторовий контекст інтерпретації твору шляхом відтворення подій, культурних чинників, абстрагування від сьогодення та ототожнення себе з відповідними персонами культурно-історичного часу. *Друга умова* – спонукання до рефлексії вокально-виконавської підготовки з орієнтацією на індивідуальні можливості творчого самовираження. *Техніка* – стимулювання самоідентифікації в діалогових та полілогових диспозиціях художньо-вокальних ампу; здійснювалася через усвідомлення власних вокально-виконавських та психологічних можливостей. *Третя умова* – мобілізація акторсько-виконавського ресурсу на занурення в образ героя шляхом поєднання власного творчого ресурсу та духовного світу героя вокального твору (персони). *Техніка* – персоніфікованої драматургії, автореферентності: створення поведінкових конструктів в залежності від ампуа героїв, рефлексія ставлення до героїв вокальних творів.

Отже, технологія персоніфікації орієнтована на досягнення наступної мети: підвищення якості вокальної підготовки майбутніх учителів музики шляхом розширення культурно-голографічної проекції від минулого до сучасності і майбутнього розвитку вокального мистецтва та поглиблення індивідуально-творчої проекції шляхом рефлексії власних психологічних та творчо-виконавських можливостей та ідентифікації себе з характерами та образами героїв вокальних творів. Технологія застосована у культурологічному та індивідуально-творчому напрямках становлення особистості майбутнього вчителя музики в процесі його вокальної підготовки. Методичне забезпечення даної технології орієнтовано на розширюють художній світогляд студента-вокаліста шляхом індуктивного методу; усвідомленню поведінкових диспозицій певних героїв, їх ампуа шляхом дедуктивного методу; активізують рефлексивну позицію власного ставлення до художнього образу твору вокального мистецтва як персоніфікації множини культуровідповідних смислів; сприяють сформованості власного вокально-артистичного ресурсу, можливості охопити диспозиції художньо-поведінкових ампуа та досягти якісного вокального втілення в інтерпретації образу твору.

До методичного забезпечення включено наукові підходи: культурологічний, психолого-історичний, аксеологічно-комунікативний, диспозиційно-ідентифікаційний, мистецько-персоналізований, герменевтичний. Розроблено та презентовано наступні педагогічні умови: стимулювання зацікавленого ставлення до історичних, етно-ментальних, побутово-традиційних передумов еволюції вокального мистецтва через заглиблення в образи героїв вокальних творів; спонукання до рефлексії вокально-виконавської підготовки з орієнтацією на індивідуальні можливості творчого самовираження; мобілізація акторсько-виконавського ресурсу на занурення в образ героя шляхом поєднання власного творчого ресурсу та духовного світу героя вокального твору (персони).

Література

1. Андрейко О.І. Теорія та методика формування виконавської культури скрипаля у вищих мистецьких навчальних закладах. Автореф. дис... на здоб. наук. ступеня доктора пед. наук спец. 13.00.02 – теорія і методика музичного навчання / Р.І.Андрейко. – Київ, 2014. – 40 с.
2. Белявский И. Г. Теоретико-методологические основы психолого-исторических исследований. – Автореф. дис. на соиск. степени докт. психол. наук по специальности 19.00.01 «Общая психология, история психологии». – Ростов-на-Дону, 1985. – 28с.
3. Диспозиційний напрям у психології особистості [Електронний ресурс] // Психологія особистості. Режим доступа: http://pidruchniki.com/12461220/psihologiya/dispozitsiyuniy_napryam_psihologiyi_osobistosti. Назва з екрану.
4. Захарченко М. В. Культура и образование в перспективе традиции. Традиция как предмет теоретического осмысления. – СПб.: СПбАППО, 2007. – 164 с.

5. Илакавичус М. Р. Персонализация и персонализация как принципы освоения воспитательного потенциала идеалов культуры [Электронный ресурс] / М. Р. Илакавичус. – Режим доступа : <http://cyberleninka.ru/article/n>.
6. Калошина Ирина Николаевна. Персонализированное обучение как фактор развития умений самообразовательной деятельности студентов (На материале высшего военно-учебного заведения) : Дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Ирина Николаевна Калошина. – Оренбург, 2000. – 198 с. (РГБ ОД, 61:01-13/849-Х).
7. Клевцова М. С. Персонализация как предмет современных психолого-педагогических исследований [Электронный ресурс] / М. С. Клевцова // Институт развития образования Кировской области. – Режим доступа <http://elibrary.ru/item.asp?id=18153906>.
8. Куликова С. Аксиологические основы национального образования в современной России [Электронный ресурс] / С. Куликова // Образование. – 2004. – №7 (174). – Режим доступа: http://www.rau.su/observer/N7_2004/7_09.htm
9. Реброва О.Є. Методологічні основи педагогічної ментальності: культурологічний та професійний аспекти: [монографія] / О.Є.Реброва. – Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – 283 с.
10. Солонина А.Г. Концепция персонализированного обучения: Монография. / А.Г. Солонина. – М.: Прометей, 1997. – 187 с.
11. Шаронова Н.В.Метод персонализации интеллектуального корпоративного ресурса компании [Электронный ресурс] / Н.В.Шаронова, В.А.Тарловский, Н.Ф.Хайрова. – Режим доступа : http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/vestnik/Інформатика%20і%20моделювання/2009/43/25.pdf.
12. Яремчук О.В. Історична психологія в Одеському національному університеті: можливості міждисциплінарних досліджень / О.В. Яремчук // Ювілейна збірка наукових праць, присвячена 150-річчю Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. – Одеса, 2015. – С. 284-292.

References

1. Andreyko O.Í. Teoriya ta metodika formuvannya vikonavs'koji kul'turi skripalya u vishchikh mistets'kikh navchal'nikh zakladakh. Avtoref. dis... na zdob. nauk. stupenya doktora ped. nauk spets. 13.00.02 – teoriya í metodika muzichnogo navchannya / R.Í.Andreyko. – Kijiv, 2014. – 40 s.
2. Belyavskiy I. G. Teoretiko-metodologicheskiye osnovy psiko–logo-istoricheskikh issledovaniy. – Avtoref. dis. na soisk. stepeni dokt. psikhol. nauk po spetsial'nosti 19.00.01 «Obshchaya psikhologiya, istoriya psikhologii». – Rostov-na-Donu, 1985. – 28s.
3. Dispozitsiyiny napryam u psikhologii osobistosti [Yelektronniy resurs] // Psikhologiya osobistosti. Rezhim dostupa: http://pidruchniki.com/12461220/psihologiya/dispozitsiyiny_napryam_psihologiyi_osobistosti. Nazva z yekranu.
4. Zakharchenko M. V. Kul'tura i obrazovaniye v perspektive traditsii. Traditsiya kak predmet teoreticheskogo osmysleniya. – SPb.: SPbAPPO, 2007. – 164 s.
5. Ilakavichus M. R. Personifikatsiya i personalizatsiya kak printsipy osvoyeniya vospitatel'nogo potentsiala idealov kul'tury [Elektronnyy resurs] / M. R. Ilakavichus. – Rezhim dostupa : <http://cyberleninka.ru/article/n>.
6. Kaloshina Irina Nikolayevna. Personalizirovannoye obucheniye kak faktor razvitiya umeniy samoobrazovatel'noy deyatel'nosti studentov (Na materiale vysshego voyenno-uchebnogo zavedeniya) : Dis. ... kand. ped. nauk : 13.00.01 / Irina Nikolayevna Kaloshina. – Orenburg, 2000. – 198 s. (RGB OD, 61:01-13/849-Х).
7. Klevtsova M. S. Personifikatsiya kak predmet sovremennykh psikhologo-pedagogicheskikh issledovaniy [Elektronnyy resurs] / M. S. Klevtsova // Institut razvitiya obrazovaniya Kirovskoy oblasti. – Rezhim dostupa <http://elibrary.ru/item.asp?id=18153906>.

8. Kulikova S. Aksiologicheskiye osnovy natsional'nogo obrazovaniya v sovremennoy Rossii [Elektronnyy resurs] / S. Kulikova // Obrazovaniye. – 2004. – №7 (174). – Rezhim dostupa: [http : //www.rau.su/observer/N7_2004/7_09.htm](http://www.rau.su/observer/N7_2004/7_09.htm)
9. Rebrova O.Ě. Metodologičnĭ osnovi pedagogičnoji mental'nosti: kul'turologičnĭy ta profesĭyniy aspekti: [monografiya] / O.Ě.Rebrova. – Kĭjiv: NPU ĭmenĭ M.P. Dragomanova, 2012. – 283 s.
10. Solonina A.G. Kontsepsiya personalizirovannogo obucheniya: Monografiya. / A.G. Solonina - M.: Prometey, 1997. - 187 s.
11. Sharonova N.V. Metod personifikatsii intellektual'nogo korporativnogo resursa kompanii [Elektronnyy resurs] / N.V.Sharonova, V.A.Tarlovskiy, N.F.Khayrova. – Rezhim dostupa : http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Naukova_periodika/vestnik/Īnformatika%20i%20modelyuvannya/2009/43/25.pdf.
12. Yaremchuk O.V. Īstorichna psikhologĭya v Odes'komu natsional'nomu unĭversitetĭ: mozhlivostĭ mĭzhdistsiplĭnarnikh doslĭdzhĕn' / O.V. Yaremchuk // Yuvĭley na zbirka naukovikh prats', prisvyachena 150-rĭchchyu Odes'kogo natsional'nogo unĭversitetu ĭmenĭ Ī. Ī. Mechnikova. – Odesa, 2015. – S. 284-292.

В статье раскрывается сущность технологии персонификации в художественном образовании. Исследование технологии персонализации заключается в повышении качества вокального обучения будущих музыкальных учителей путем расширения культурной и голографической проекции из прошлого в настоящее и в будущее развитие вокального искусства; увеличение индивидуальной творческой проекции посредством отражения собственных психологических, творческих и служебных возможностей, идентификации себя с персонажами и образами вокальных произведений. Методическая поддержка этой технологии направлена на: расширение художественного мировоззрения студента с помощью индуктивного метода; осознание поведенческих диспозиций определенных персонажей, их роли посредством дедуктивного метода; усиление рефлексивного положения своего отношения к художественному образу вокального искусства как олицетворения множественных культурно-соответствующих чувств; реализации вокальных и художественных ресурсов, возможность охватить художественные и поведенческие роли и добиться высококачественного вокального воплощения во время интерпретации музыкального образа.

В методологическую поддержку включены следующие научные подходы: культурологический, исторический, аксиологический и коммуникативный, диспозиционный и идентификационный, художественный и персонализированный, герменевтический.

Ключевые слова: персонификация, персонализация, технология персонификации, научные подходы, педагогические условия, вокальная подготовка, будущие учителя музыки.

The paper reveals the essence of personification technology in the art education. Within the scope of the study the aim of the personification technology is to improve the quality of future music teachers' vocal training by expanding cultural and holographic projection from the past to the present and to the future development of vocal art and increasing of individual creative projection by means of the reflection on their own psychological, creative and performance opportunities and identification of themselves with the characters and images of vocal works. Methodical support for this technology is focused on: expanding vocal student's artistic outlook by means of the inductive method; his awareness of behavioral dispositions of certain characters, their roles by means of the deductive method; enhancing of reflexive position of their own attitude to the artistic image of vocal art work as a personification of multiple culture-corresponding senses; implementation of their vocal and artistic resources, opportunities to cover their artistic and behavioral roles and achieve a high-quality vocal embodiment during performance interpretation of the work.

The following scientific approaches are included into methodological support: culturological, psychological and historical, axiological and communicative, dispositional and identificatory, art and personalized, hermeneutic.

Keywords: *personification, personalization, personalization technology, scientific approaches and pedagogical conditions, vocal training, future teachers of music*

УДК 378.013+784

Мен Сіан

ОРГАНІЗАЦІЯ ХУДОЖНЬО-КОМУНІКАТИВНОГО ДОСВІДУ СТУДЕНТА-ВОКАЛІСТА ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

У статті актуалізовано проблему формування художньо-комунікативної компетентності студентів через організацію відповідного художньо-комунікативного досвіду. Подається уточнене визначення поняття «художньо-комунікативний досвід»; представлені основні актуальні аспекти досліджень художньо-комунікативної сфери вчителів музики, зокрема, майбутніх викладачів вокального мистецтва. Розкривається смисл відмінностей набуття та формування досвіду; представлена організаційна стратегія щодо створення умов оптимізації набуття художньо-комунікативного досвіду студентів-вокалістів, майбутніх викладачів вокального мистецтва.

Ключові слова: *досвід, художня комунікація, художньо-комунікативний досвід, організаційні форми, майбутні викладачі вокалу.*

Категорія досвіду останнім часом застосовується дослідниками достатньо часто. Це зумовлено тим, що саме досвід включений до структури фахових компетентностей, відрізняючи їх феноменологію від колись актуальних ЗУНів (знання, уміння, навички). Відомо, що категорія «досвід» спочатку розглядалася як суто духовна сфера особистості. Вже після активного розвитку праксеології як наукового підходу категорія “досвід” стала застосовуватися до практики. У педагогіці ця категорія розглядається доволі широко і поєднується зі словами, які конкретизують сферу його накопичення: пізнавальний досвід; емоційний досвід; суспільний, фаховий досвід тощо.

Як відомо, сучасний етап розвитку педагогічної науки характеризується домінування комунікативної парадигми. Це зумовлено стрімкою відкритістю інформаційних технологій, які розширили сферу спілкування, майже знищили її граничні перешкоди. Іншою, більш науковою причиною є актуалізація міждисциплінарних досліджень, котрі спонукають до наукового діалогу та екстраполяції його результатів до дослідницької та педагогічної практики. Наступним чинником є глобалізація сучасного світу, яка зумовила виникнення феномену полікультури. Останній має реальні виявлення в різних державах світу. Полікультурні реалії активно сколихнули процеси міжкультурних зв'язків і діалогу у галузі мистецтва та мистецької освіти.

Полікультура стала чинником спеціальної підготовки вчителів музики, яка передбачає їх компетентність в специфічній сфері музичної культури, та освіти, навіть світових методиках у різних світових методиках. До формування комунікативної моделі фахівці, зокрема й вчителів музики, долучають компетенції, що охоплюють підготовку до роботи в умовах полікультурного середовища (У Іфан [5]), отже відповідно до них має формуватися й досвід.

Досвід, як фахове утворення, зумовлений видами художньо-творчої діяльності. Недарма більш вживаним в мистецькій освіті є поняття «художньо-комунікативний досвід», оскільки в основі художньої, зокрема й музичної творчості знаходиться процес прямого або опосередкованого спілкування або з твором мистецтва, а також з приводу мистецтва (О.Сохор, А. Пілічаускас, М.Каган).

Художньо-комунікативний досвід є процесом та результатом спілкування особистості з мистецтвом. Слід враховувати, що цей процес так чи інакше здійснюється